

УДК 7.05:687.016

ВПЛИВ ВОЄННИХ КОНФЛІКТІВ НА ЧОЛОВІЧУ МОДУ

ДАВІДЕНКО Ірина, КРОТОВА Тетяна, ФАРБАК Данііл
Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна
irinedavidenko@gmail.com

Подано характеристику знакових елементів військового одягу XIX ст., зокрема, тренча і реглана. Представлено сучасні моделі жіночого і чоловічого одягу, розроблені на базі військової форми, проаналізовано дизайнерські рішення.

Ключові слова: воєнні конфлікти, чоловіча мода, тренч, реглан, шинель, стиль warcore.

ВСТУП

Перша світова війна, громадянські конфлікти на теренах східної Європи, друга світова війна помітно вплинули як на суспільно політичну обстановку, так і на переосмислення напрямків дизайну. Дизайн у тенденціях воєнних часів не втрачає своєї актуальності і сьогодні. Чоловіки потребують стильного і практичного одягу, який би підкреслював мужність. Завдяки політичній ситуації у світі, багато чоловіків шукають альтернативу сучасному військовому одягу. Саме тому для продовження розвитку стилів з елементами військового костюма потрібно звертатись та оглядати одяг того часу, але водночас враховувати сучасні тенденції і створювати нове та комфортне вбрання, що буде носитись в різний час.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є вивчення історичних передумов та проектних особливостей впливу військових конфліктів на моду.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Битва при Ватерлоо увійшла в історію, як найгучніша поразка Наполеона Бонапарта, а в історію моди, зокрема, як подія, що послугувала поштовхом для появи одного із знаменитих винаходів XIX – рукава реглан. Саме в бою під час битви при Ватерлоо британський офіцер сер Фіцрой Джеймс Генрі Сомерсет отримав поранення, через яке йому довелося ампутувати праву руку (рис. 1). Протягом наступних трьох десятиліть Сомерсет продовжував виконувати свої обов'язки видатного і відданого солдата, але його не влаштовувала складність рухів його військових мундирів. Заможна людина, сер Фіцрой звернувся до швейної майстерні Aquascutum з незвичним замовленням: пошити одяг, який би приховував його фізичну ваду. Майстри Aquascutum розробили новий крій: плечі та рукави становили єдине ціле, утворюючи похилий ліній, яка маскувала відсутність руки. Майже через 40 років після Ватерлоо сер Фіцрой Сомерсет отримав титул барона Реглана, а розроблений для нього рукав з тих пір так і називають – реглан [1].

Список військових модних винаходів продовжує пальто-тренч, армійські черевики – берці, теплий кардиган тощо. Але появою нових речей у гардеробах вплив війни на моду не обмежується. Після Першої світової війни в Європі була гостра нестача цивільного одягу – на допомогу прийшли запаси військового екіпірування. Перешиту форму носили не лише чоловіки, а й жінки, підганяючи за розміром та нерідко змінюючи дизайн. Вже тоді було закладено основні елементи майбутнього стилю мілітарі – колір хакі, жорстку пряму лінію плечей, металеві ґудзики тощо. Стиль мілітарі, без якого і сьогодні не обходиться жоден тиждень моди, з'явився внаслідок кастомізації військової форми.

Рис. 1. Фітцрой Сомерсет, 1-й барон Реглан, під час Кримської війни [1]

Рис.2. Тренч Valstar с рукавами реглан, 2020 [1]

Рис. 3. Офіцери Королівських ВПС часів другої світової війни в шинелях оглядають літак у Франції [2]

Рис. 4. Christian Dior. Зимове пальто в стилі мілітарі 1980-х рр. [3]

Ситуація повторилася після Другої світової (рис.3), а потім ще раз – під час одного із найбільших збройних конфліктів другої половини ХХ ст., війни у В'єтнамі. Але тоді сплеск популярності військової форми не був пов'язаний із нестачею звичайного одягу – таким чином, рокери та хіпі висловлювали свій протест проти війни. Мілітарі почав по-справжньому формуватися як стиль, але це був стиль вулиць. У 1980-х мілітарі приверне увагу відомих дизайнерів та сформується остаточно. Louis Vuitton та Christian Dior покажуть воєнізовані моделі, і цей мілітарі «від кутюр» буде повною протилежністю вуличного стилю: розкіш замість утилітарності, дорогі тканини замість грубого сукна (рис. 4). З того часу стиль мілітарі постійно розвивається, сьогодні в його арсеналі – «цитати» з форми чи не всіх пологів військ, від морських бушлатів та курток пілота до офіцерських двобортних пальто та плащ-наметів, не кажучи вже про декор – аксельбанти, карабіни, погони, шеврони та ремені.

Похідним від військового стилю став мікростиль *warcore*, – новий термін у словнику *fashion-інсайдерів*. В ужиток його ввела американська журналістка Стефф Йоткі після дебютного показу Вірджіла Абло для Louis Vuitton: під час Паризького тижня чоловічої моди дизайнер представив на подіумі жилети зі шкіри, вовни і неопрену з накладними кишенями різного розміру, а також поясні сумки, що нагадують стрілецькі ремені [4]. Саме після цього показу вигадали неологізм «*warcore*». Білі сорочки дизайнер зробив подібно до розвантажувальних жилетів з великою кількістю кишень різного об'єму, поясні сумки нагадують стрілецькі ремені, а лямки рюкзаків імітують ремені. Схоже, у цих речах і є суть *warcore* – виглядати як військовослужбовці, не маючи жодного відношення до них.

Герої *street style* опановують новий тренд: носять штани карго в парі з простими білими футболками, поверх струмливих суконь надягають куртки, а замість елегантних клатчів вибирають рюкзаки на регульованих застібках.

Рис.5. Gucci. Колекція *street style* 2019 р. [4]

Рис.6. Gucci. Балаклава. Осінь-зима 2018

Жилети і комбінезони теж користуються популярністю, адже з їхньою допомогою можна звільнити руки, розклавши телефон, карти і ключі по кишенях (рис.5). Атрибутом warcore називають також і балаклаву, (Рис.6) яка з колекцій вуличних брендів пішла на подіум в колекціях Gucci.

За однією з версій, появі цього головного убору ми завдячуємо Кримській війні, коли холодною зимою 1854 року британські солдати не отримали обмундирування і купували у місцевих жінок теплі шапки. Саме вони, на прохання військових, придумали фасон шапки-маски. За словами редакторки Vogue.com Стефф Йотки, яка і запровадила неологізм warcore, тенденція на військові деталі в одязі уособлює «погані часи, геополітичну кризу», а також «насилство, хаос і зростання тривоги у всьому світі» [4].

ВИСНОВКИ

Цитування військового обмундирування – практичний хід. Сьогодні речі мають бути зручними та функціональними, і цю ідею можна вдало втілити, поєднуючи військову уніформу із сучасними формами костюма; в такому одязі немає місця декоративним елементам і кожна деталь має утилітарну функцію. Зараз мода в Україні перебуває в стані переосмислення, тому складно гадати, яким може бути асортиментний ряд виробів у майбутньому. Зрозуміло одне – стилі мілітарі та WARCORE є актуальними, як ніколи.

ЛІТЕРАТУРА

1. How a Coat From the 1850s Became the Most Stylish Outerwear Choice for 2020. URL: <https://robbreport.com/style/menswear/history-of-the-raglan-sleeve-coat-2899032/>
2. Udeshi O. Great coat. URL: <https://udeshi.co.uk/blogs/news/great-coat>
3. 1980s Christian Dior Military Style Red Winter Coat. URL: <https://www.styleandsalvage.com/products/1980s-christian-dior-military-style-red-winter-coat>
4. Что такое стиль WARCORE. URL: <https://elle.ua/moda/fashion-blog/chtotakoe-stil-warcore-i-pochemu-on-dolzhen-stat-glavnim-trendom-2019-goda/>
5. Колосніченко М.В., Пашкевич К.Л. *Мода і одяг. Основи проектування та виробництва одягу*: Навчальний посібник. Київ : КНУТД, 2018. 238 с.
6. Кротова Т. Роль військової форми в історії класичного костюма. Українська академія мистецтва. К. : НАОМА, 2011. Вип. 18. С. 325–332.

DAVYDENKO I., KROTOVA T., FARBAK D. THE IMPACT OF MILITARY CONFLICTS ON MEN'S FASHION

The article describes the iconic elements of military clothing of the nineteenth century, in particular, the trench coat and the raglan. Modern models of women's and men's clothing developed on the basis of military uniforms are presented, and design solutions are analyzed.

Key words: military conflicts, men's fashion, trench coat, raglan, overcoat, warcore style.